

‘Engels is voertaal, maar Duits een enorme pre’

Serie Duits op de werkvloer 1: Siemens

Achtergrond - 5 november 2015 - Auteur: Sarah de Preter

In Duitse internationale bedrijven wordt meer en meer Engels gesproken. Lastig voor de Duitse werknemers, handig voor de Nederlanders. Maar wie ook Duits spreekt, heeft het in zulke bedrijven veel makkelijker. Journaliste Sarah de Preter beschrijft in deze korte serie hoe dat werkt, een meertalige werkvloer. Deel 1: Siemens

Twintig jaar geleden heette het internationale personeelsblad van Siemens nog Siemens Welt. De naam is inmiddels veranderd in Siemens World. Engels is de voertaal binnen het concern, dat vestigingen heeft in zo’n 190 landen. Op internationale bijeenkomsten wordt altijd Engels gesproken, vertelt Martien Verhoeven. Als hoofd van de afdeling belastingen bij Siemens Nederland ontmoet hij één keer per jaar zijn internationale vakcollega’s in München. Een jaar of zes geleden werden de voordrachten nog vaak in het Duits gehouden. Tegenwoordig spreekt men Engels, wat Verhoeven een goede zaak vindt voor collega’s die geen Duits spreken. “We zijn een internationaal bedrijf.”

Alle informatie die het Duitse moederhuis verspreidt is op z’n minst tweetalig: Engels en Duits. Werknemers kunnen dus met Engels heel goed uit de voeten binnen Siemens. Kennis van het Duits is geen vereiste om bij Siemens in Nederland te komen werken. “Maar we zeggen wel altijd dat je er wat aan hebt in het contact met je Duitse collega’s”, aldus Ab van der Touw, CEO van Siemens Nederland ([Lees ook het interview met Van der Touw](#)). Martien Verhoeven kan dit alleen maar beamen. Op bedrijfsbijeenkomsten in Duitsland wordt na het formele gedeelte vaak overgeschakeld van het Engels naar het Duits. “Om ook ’s avonds aan de eettafel met collega’s te kunnen praten, is het handig als je Duits kunt”, geeft Verhoeven aan. “Dit leidt vaak tot een verdieping van de contacten.”

Natuurlijk reikt het belang van de Duitse taal voor de medewerkers van Siemens in Nederland verder dan de borrel. Verhoeven heeft de taal dagelijks nodig bij zijn werk. Hij ontvangt veel e-mails in het Duits en ziet met regelmaat Duitse contracten en andere officiële stukken voorbijkomen. “Toen ik in 2002 bij dit bedrijf kwam solliciteren, vertelde men mij dat kennis van het Duits zeer nuttig zou zijn. Dat blijkt iedere dag.”

'Ik merk wel dat ik veel minder Duits spreek dan vijfendertig jaar geleden, toen ik bij Siemens in dienst kwam'

Niet alle medewerkers van Siemens in Nederland hebben het Duits zo frequent nodig, dat is afhankelijk van hun functie. Voor persvoorlichter Bernard Bos, die veel internationale contacten heeft en vaak bijeenkomsten bijwoont waar verschillende nationaliteiten samenkomen, is vooral Engels belangrijk: "Mijn collega-voorlichters uit Duitsland en de andere landen zijn het gewend om in het Engels te communiceren. In een-op-een-gesprekken spreek ik nog wel eens Duits, om ook deze taal te blijven oefenen."

Opfrissen

Ook business development manager Jeroen Penris frist nog regelmatig *on the job* zijn Duitse taalkennis op. "Als ik met collega's in Duitsland telefoneer, spreken we wel eens van tevoren af in welke taal we het gesprek gaan voeren. Ik merk wel dat ik veel minder Duits spreek dan vijfendertig jaar geleden, toen ik bij Siemens in dienst kwam. In de loop der jaren zijn we steeds meer in het Engels gaan communiceren. Vooral de jonge generatie Duitsers spreekt vloeiend Engels. De oudere generatie is deze taal soms nog minder machtig."

Verhoeven herkent dit: "Bij Siemens is Engels bijna voorgeschreven, maar ik heb ook contact met de Duitse belastingdienst. Een wat ouder diensthoofd bij het Finanzamt stelde mij ooit voor de keuze: Duits of Beiers praten. Ik heb voor het eerste gekozen!"

Waardering

Hoewel het management perfect Engels spreekt, vinden Duitse collega's het prettig om in hun moedertaal te worden aangesproken. "Dat wordt altijd gewaardeerd", aldus Bos. Ook Verhoeven zegt: "Ik spreek met sommige Duitse collega's Duits en met anderen Engels. Geen idee hoe dat is ontstaan. Maar een Duitse collega met wie ik al jaren Engels praat reageerde onlangs verbolgen nadat ze ontdekt had dat ik met haar collega's in het Duits communiceer."

Taalcursus

Siemens Training helpt medewerkers op allerlei manieren hun kennis van het Duits op te vijzelen. Mylou van Vliet: "Via een online cursus kunnen mensen zelf aan de slag. Verder bieden we in samenwerking met gerenommeerde taalinstututen individuele trainingen aan. Als medewerkers op zeer korte termijn Duits moeten leren, sturen we ze naar een stoomcursus."

Daarnaast biedt Siemens incompany Duitse les aan. De deelnemers krijgen twintig weken lang om de week twee uur les van een native speaker. Van Vliet: "We

horen vaak terug dat mensen zelfverzekerder geworden zijn doordat ze de taal beter beheersen.”

'Op mijn eerste werkdag kwam ik de term *Schachtelprivileg* tegen. Ik kon dit absoluut niet plaatsen'

De praktijk blijft de beste omgeving om een taal te leren. Verhoeven leerde Duits op school, maar sinds hij bij Siemens werkt is zijn Duits met sprongen vooruit gegaan. “Ik gebruik veel vakvocabulaire, waar geen cursus voor bestaat. Je leert het door er dagelijks mee bezig te zijn. Op mijn eerste werkdag kwam ik de term *Schachtelprivileg* tegen. Ik kon dit absoluut niet plaatsen. Het betekent deelnemingsvrijstelling. Ik vind het nog steeds een mooi woord.”

Technikakademie

Siemens laat ook medewerkers in spe alvast kennismaken met de Duitse taal. Omdat goede technici schaars zijn en het concern permanent behoefte heeft aan vakmensen, biedt Siemens AG in Berlijn een volledig betaalde vakopleiding aan voor jongeren uit heel Europa. Zes jonge Nederlanders volgen deze duale opleiding, die een combinatie is van klassikaal onderwijs, praktijkoefening en meewerken in de Siemens-fabrieken.

Twee van deze Nederlanders, Marco Advokaat en Gert Rabe, deden in het personeelsblad verslag over hun eerste maanden aan de Siemens Technik Akademie in Berlijn. Omdat alle lessen in het Duits worden gegeven, hebben ze in het begin veel taalles gekregen. Hoewel Marco ooit een jaar Duits heeft gehad, had hij toch het gevoel weer vanaf nul te beginnen. “Maar vergeleken met studenten uit andere landen – vooral Engelsen – is Duits voor ons goed te doen”, stellen de studenten vast. Na hun opleiding kunnen de jongeren gegarandeerd bij Siemens aan de slag, zegt Jan Plak, bij HR verantwoordelijk voor de arbeidscommunicatie met scholen: “Deze jongeren zijn straks hoogopgeleide vakspecialisten die we direct kunnen inzetten op internationale projecten. Ze kennen onze producten en ze spreken hun talen.”

[Lees ook: 'Ophouden Duits als Oud-Keltisch te zien'](#) - interview met CEO Ab van der Touw van Siemens Nederland

Heeft u ook ervaring met Duits op de werkvloer? We lezen graag uw ervaringen, u kunt hieronder reageren.

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/13799/engels-is-voertaal-maar-duits-een-enorme-pre>